

Mødet den 1. Juli 1909.

Fraværende: Harald Jensen.

1. (J. Nr. 76—1909). Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om at Lærer Chr. Kofoed-Jensen fra 1. August d. A. at regne er beskikket til **Overlærer** ved Borgerskolen i N. J. Fjordsgade.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 79—1909). Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder med Samtykke til at **Aarhus Havn optager et Laan** paa 2½ Million Kr.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 169—1909). Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder om at **Dampskibet »C. F. Tietgen« fritages for Havneafgift** til Aarhus Havn den 4. Juli d. A.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 80—1909). Skrivelse fra Indenrigsministeriet om at der kan udfærdiges **Borgerskab paa Restaurationsnæring** i Ejendommen »Bispehus«.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 161—1909). Cirkulære fra Landbrugsministeriet om Afholdelse af **Kreaturtælling** den 15. Juli d. A.

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 164—1909). **Ligningskommissionens Nedsættelser** i Ligningen for 1909—10.

Til Efterretning.

7. (J. Nr. 100—1909). Meddelelse fra Sygehusudvalget om at Arkitekt Frimodt Clausen er antaget som Arkitekt til den forestaaende **Udvidelse af Kommunehospitalet** og Arkitekt Torkel Møller til Opførelsen af det ny **Epidemihospital**.

Til Efterretning.

8. (J. Nr. 23³—1909). Beretning om **Folkebiblioteket** i 1907—08.

Til Efterretning.

9. (J. Nr. 157—1909). Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 3. Juni d. A. om Varigheden af Kommunalbestyrelsernes **Valg af Medlemmer til Skolekommissioner, Brandkommissioner og Bygningskommissioner**.

Til Efterretning.

10. (J. Nr. 124—1909). Forskellige Andragender om fortsat **Hjælp efter Arbejdsløshedsloven** af 8. Maj d. A.

Formanden udtalte, at Spørgsmaalet nu var, hvorledes Hjælpen skulde udbetales, og hvem der skulde afgøre, om Andragerne fremdeles skulde ydes Hjælp. Han foreslog Nedsættelse af et Udvalg.

Jakob Jensen mente, at man kunde henstille til Arbejdsløshedskassernes Bestyrelser at konferere med Udvalget for Fattigvæsenet.

Formanden skulde indrømme, at det laa nær at henvise Sagen til Udvalget for Fattigvæsenet, men troede det dog bedre navnlig af Hensyn til Ansøgerne at nedsætte et særligt Udvalg.

Marinus Petersen gjorde opmærksom paa, at det i visse Tilfælde kunde være noget uheldigt, om det blev Fattigudvalget, som skulde

tage sig af Andragenderne. Han fandt det derfor rettest, at Schemaerne efter at være blevet udfyldt ved Arbejdsløshedskassen blev indsendt til et særligt Udvalg, der saa, hvis der intet særligt var i Vejen, kunde lade dem gaa tilbage til Kassen til Udbetaling.

J a k o b J e n s e n havde peget paa Udvalget for Fattigvæsenet, fordi dette i paakommende Tilfælde havde en Undersøger til sin Raadighed. Forøvrigt var det jo Medlemmer af Byraadet, der dannede Fattigudvalget.

H a r a l d J e n s e n mente, at det maaske kunde se ud, som om der blev sat en Plet paa dem, der søgte fortsat Hjælp, hvis de skulde gaa til Fattigudvalget. Dels derfor og dels fordi det vilde være heldigt at have Formanden for de samvirkende Arbejderorganisationer i vedkommende Udvalg, kunde han ønske et særligt Udvalg nedsat. I Tvivlsspørgsmaal kunde Fattigudvalgets Undersøger jo godt stilles til Raadighed.

Andragenderne henvistes til et Udvalg bestaaende af Harald Jensen, Paulli og Marinus Petersen.

1. (J. Nr. 163—1909). Andragende fra Beboere paa Dalgas Avenue og Strandvejen om **Strandens Renholdelse for Tang.**

F o r m a n d e n havde ladet Andragendet gaa umiddelbart til Byraadet, idet han, da Spørgsmaalet ofte havde været fremme, ikke havde fundet Anledning til at indhente nogen Udvalgserklæring.

M ø l l e r vidste vel, at Spørgsmaalet ofte var blevet behandlet, og at man nu søgte at fjerne Tangen, men det, der hidtil var blevet gjort, hjalp ikke stort, og Genen af den stinkende Tang mærkedes ikke blot paa Avenuen og Strandvejen, men ogsaa i Brogesgade. Han vidste ikke, hvilke

Foranstaltninger, der kunde træffes, men noget maatte der gøres, da det sikkert vilde blive dyrere for Kommunen, hvis man undlod at søge Plagen afhjulpet. En eller anden Udvej maatte vel kunne findes, saa han skulde henstille, at man henvendte sig til de Ingeniører, der tidligere havde haft med Sagen at gøre, for at faa et Forslag frem.

J a k o b J e n s e n fandt forskellige Momenter ved Andragendet ret morsomme. Det var saaledes nær ved, at Flertallet af Andragerne var kommunale Funktionærer, ligesom det ogsaa var ret underligt, at Havneingeniør Vedel var blandt Andragerne, uagtet hans Ejendom endnu kun var under Opførelse.

F o r m a n d e n oplyste, at Ingeniør Vedel ikke var blandt Andragerne.

J a k o b J e n s e n maatte saa have læst et Navn fejl. Det foreliggende Spørgsmaal var ofte blevet overvejet, og Resultatet af Havneingeniørens Undersøgelse var blevet, at den eneste Udvej vilde være at bygge en Bom fra Havnemolens Knæ til Skaade Landevej. Forøvrigt vidste man paa Forhaand, at der vilde samle sig Tang i Bugten, ogsaa Beboerne derude vidste det. Var Tangen imidlertid saa sundhedsfarlig, som Andragerne mente, var det særdeles mærkeligt, at Murermester J. Chr. Jensen stadig byggede Villaer derude. Byraadet burde rent afvise Andragendet. Den omtalte Bom var den eneste Udvej, men blev den bygget, vilde man ødelægge den kønne Strand. De tidligere Byraadsmedlemmer Vestesen og Filtenborg, der begge vidste, hvor uoverkommeligt det var at samle Tangen paa Land, havde da heller ikke underskrevet Andragendet.

S a m u e l s e n spurgte, om de 2000 Kr., der var bevilget til Fjernelse af Tangen, var brugt, og om hvilket Resultat, der var opnaaet. De i Andragendet omtalte Forgiftningsstiltælde ønskede han nærmere Rede paa. Hvis der ikke kunde raades Bod paa Plagen ved andre Midler end Opførelsen af den af Hr. Jakob Jensen omtalte Bom, vilde han bestemt fraraade at foretage noget, men var der noget at gøre uden denne store Foranstaltning, maatte man dog vist være pligtig dertil.

M a g n u s N i e l s e n kunde oplyse, at der var blevet foretaget forskellige Eksperimenter. Der var saaledes opdæmmet et stort Stykke ud for Udstillingen; det havde hjulpet noget i selve Hugget, men Tangen var derved blevet ført længere ud i den smalle Del ved Strandvejen. Om Virkningen vilde være blivende, kunde der intet siges før efter Efteraarsstormene. Han havde hørt, at man først tog fat paa Fjernelsen af Tangen, naar den var blevet raadden, saa han kunde tænke sig, at man tog fat lidt før, naar Havneingeniøren kom derud at bo. Forøvrigt hørte Sagen vist under Havnen, der, da man gik med til Molen, i en Overenskomst havde paataget sig Garanti for, at der ingen Tangsamlinger blev. Det var derfor meget mod hans Vilje, at Kommunen bevilgede Penge til Fjernelse af Tangen.

N i e l s J e n s e n troede ikke, at Havnen havde paataget sig nogen Forpligtelse med Hensyn til Tangen. Det omtalte Bolværk fra Molen vilde blot medføre, at Tangen blev ført ind ude ved Varna. Det var den Tang, der kom med Strømmen, der var til Gene, og den blev man ikke fri for et eller andet Sted, hvad man saa foranstaltede. Den Tang, som Stormen førte ind, drev snart ud igen.

J a k o b J e n s e n hævdede, at Grundejerne havde købt deres Parceller under de Forhold, der nu var til Stede. Der fandtes intet Dokument, hvorefter Havnen havde paataget sig nogen Forpligtelse til at fjerne Tangen.

M a g n u s N i e l s e n mente, at det vilde komme Kommunen til Skade, hvis der ikke blev foretaget noget virkningsfuldt, da der endnu var mange usolgte Grunde. De hidtil foretagne Undersøgelser havde maaske været for videnskabelige, saa man maatte hellere se at faa nogle praktiske Mænd frem.

J a k o b J e n s e n mente, at Sagen sorterede under Brolægningsudvalget.

M a g n u s N i e l s e n gjorde gældende, at Brolægningsudvalget blev belemret med saa meget. Hvis Byraadet paa næste Budget vilde give en ny Bevilling, kunde man jo forsøge en anden Fremgangsmaade.

S a m u e l s e n troede nok, at Andragerne var lidt vel højt oppe, idet Hr. Vestesen i sin Tid havde paavist, at Lugten fra Tangen var absolut ufarlig. Alligevel stod der i Andragendet, at Stanken havde medført Forgiftningstilfælde. Det var nok Kvinder, der havde skrevet Andragendet. Hele Kvarteret led imidlertid ved den ilde Lugt, saa der burde gøres noget, hvis det var muligt. Havneudvalget maatte iøvrigt ogsaa have nogen Pligt, da der i sin Tid var blevet gjort opmærksom paa, at Molen vilde medføre Tangsamling paa det paagældende Sted.

N i e l s J e n s e n oplyste, at der kom Tanglugt fra Havet, naar det efter i nogle Dage at have ligget roligt kom i Oprør. Tanglugten kom altsaa, enten der laa Tang ved Stranden eller ej.

Formanden erindrede om, at man i sin Tid var kommet til det Resultat, at Fjernelse af Tangen paahvilede baade Havnen og Byen. Begge havde da ogsaa bevilget et Beløb i dette Øjemed.

Jakob Jensen havde stedse taget Forbehold angaaende Havnens Forpligtelse i denne Henseende.

Formanden fandt det meget praktisk at lade Byen og Havnen dele Udgiften.

J. C. Petersen spurgte, om det bevilgede Beløb var opbrugt.

Formanden meddelte, at Beløbet var medgaaet.

Andragendet henvistes til Budgetbehandlingen.

12. (J. Nr. 22—1909). **Købekontrakt** med Murermester Marius Andersen angaaende en Byggegrund ved Faaborggade.

Godkendtes.

13. (J. Nr. 167—1909). Andragende fra **Aarhus Kioskselskab** om at faa overladt til vederlagsfri Brug et Areal ved Landsudstillingen til en Kiosk.

Magnus Nielsen meddelte, at Brolægningsudvalget indstillede at bevilge Andragendet paa Vilkaar, at Kiosken kun maatte være opstillet, saa længe Udstillingen var aaben, og at den skulde opstilles efter Brolægningsudvalgets Anvisning.

Simonsen syntes, at Kommunen var kommet ind paa at give vel meget bort gratis, og troede i Særdeleshed ikke, der var nogen Anledning til at give for meget gratis til Kioskselskabet. Dette gav nemlig et godt Udbytte og benyttede Arbejdskraft af billigste Sort. Der var derfor intet i Vejen for, at Selskabet betalte en passende Pladsleje.

Magnus Nielsen oplyste, at Kioskselskabet i Realiteten ingen Interesse havde af at faa

Kiosken bygget. Selskabet havde kun paataget sig forskellige Grene af Ekspeditionen af Tryksager og lignende inde paa Udstillingen, men det trufne Arrangement havde vist sig utilfredsstillende særlig for de skiftende Udstillingers Vedkommende, hvorfor man nu ønskede den omtalte Kiosk opført udenfor Udstillingens Indhegning, men dog paa den Grund, som oprindeligt var overladt Udstillingen.

Simonsen tillod sig at betvivle, at Kioskselskabet ingen Interesse skulde have af Foranstaltningen, idet han endnu aldrig havde opdaget, at det var et filantropisk Foretagende. Selskabet havde nok sikret sig et Vederlag, saa han kunde ikke gaa med til at afgive Pladsen gratis, men vilde foreslaa en Afgift paa 100 Kr.

Harald Jensen var ked af, at Hr. Mikael Johansen ikke var til Stede, da han og Taleren var de eneste Medlemmer af Udvalg 11, som skulde have anbefalet Andragendet. Taleren kendte intet til, at Andragendet var behandlet i nævnte Udstillingsudvalg.

Jacobsen skulde gerne indrømme, at Hr. Simonsen kunde have nogen Ret i sine Betragtninger, men vilde dog anbefale at give Tilladelsen, da Kiosken vilde medføre en Behagelighed for de besøgende og kun skulde staa der nogle faa Maaneder.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 166—1909). Andragende fra »**Aarhus elektriske Sporvej**« om Tilladelse til Anlæg af et Vigespor i Bruunsgade.

Magnus Nielsen oplyste, at Andragendet havde været behandlet i Brolægningsudvalget, som indstillede at bevilge det paa de Vilkaar, at Sporskiftet indrettedes saaledes, at der kunde holde en

Motorvogn og to Bivogne nedenfor Brammersgade, at de ved det første Anlæg gældende Betingelser for Skinner, Hjertestykker og Brolægning langs Skinnerne ogsaa skulde gælde for dette Arbejde, og at Arbejdet skulde være fuldført senest Lørdag den 10. Juli, alt dog kun under Forbehold af Ministeriets Approbation. Naturligvis var det kedeligt allerede nu at maatte bryde den nybrolagte Gade op igen, men Udvalget indsaa, at Foranstaltningen vilde betyde meget for at gøre Kørselen hurtigere. Færdselen vilde ganske vist i nogle Dage blive generet en Del, men man kunde jo saa vise en Del af Strømmen om ad Bülowsgade.

M o u s t e n vilde gerne gaa med, hvis Foranstaltningen kunde hjælpe noget, men mente, at jo flere Vigespør der blev, jo mere fortvivlet blev Forholdene. Det vilde snarere hjælpe at forlænge de alt lagte Vigespør.

N i e l s J e n s e n fremhævede, at Vigesporene var til stor Gene for Beboerne i de paagældende Gader, idet Vogne med Brændsel eller lignende ikke kunde holde inde ved Ejendommene.

M a g n u s N i e l s e n gjorde gældende at den Gene fulgte med alle Steder, hvor der blev anlagt Sporvej. Nu var Genen dog kun til Stede, hvor der var Vigespør, men Forholdet vilde blive værre, naar der kom Dobbeltspor helt igennem.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 168—1909). Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende tre Forslag til **Ordning af Forholdene paa den aabne Plads mellem Tangen og Frue Kirkerist:**

I. Foreløbig Ordning. Der anlægges en Plæne, som forbliver, til den friske Fyld har sat sig. Udgift ca. 600 Kr.

II. Det opfyldte Areal brolægges med smaa Brosten og omgives med Kantsten. Udgift 1300 Kr.

III. Pladsen brolægges over hele det opfyldte Parti. Der anlægges Fortov langs Gavlene. Udgift 2800 Kr.

M a g n u s N i e l s e n forelagde Forslagene og udtalte, at han personlig syntes bedst om Forslag I, men dog ogsaa kunde indse, at det vilde være praktisk at gruse Pladsen i Stedet for at anlægge en Plæne, men en midlertidig Foranstaltning maatte det være, da det vilde være vel risikabelt at brolægge det opfyldte Areal, før Fylden havde sat sig.

L a u r s e n foretrak at gruse Pladsen. Det var vel Tanken at brolægge senere, saaledes at der kunde blive Torveplads.

M o u s t e n troede ikke, det kunde nytte at anlægge en Plæne uden at indhegne den.

M a g n u s N i e l s e n oplyste, at der havde været talt om at flytte Torvehandelen fra Aagade derop, hvad han dog ansaa for ret farligt, da Arealet saa ikke afgav tilstrækkelig Plads til Trafikken, ligesom han heller ikke syntes, at det for de handlendes Skyld var rigtigt at foretage Flytningen.

R a h r anbefalede at gruse Pladsen, saa kunde man altid senere brolægge den, hvis man fandt dette heldigt.

J a k o b J e n s e n fandt det meget lidt forretningsmæssigt nu at tænke paa at lægge Torveplads paa det omtalte Areal og eventuelt senere at udvide det ved Nedrivning af de tilstødende gamle Huse. Ved at anlægge en Plæne vilde man markere, at man ikke i den nærmeste Tid tænkte paa at udlægge Pladsen til Torvehandel, hvad man derimod

vilde indprente i Folks Bevisthed, hvis man grusede Pladsen.

L a u r s e n var enig i, at man ikke skulde tænke paa at udlægge Pladsen til Torvehandel med det samme. Ejerne af de smaa Ejendomme havde nok gjort sig nogle sangvinske Betragtninger over, hvad de kunde faa for deres Grunde, men fik de at vide, at Byraadet havde Tid til at vente, saa vilde de nok finde hen til rimelige Forhold. Alligevel vilde det dog være rigtigst at gruse Pladsen.

Forslag I vedtoges.

